

แผนแม่บท โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
ระยะที่ 5 ปีที่ห้า
(1 ตุลาคม 2554-30 กันยายน 2559)

หน่วยงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
กลุ่มที่ 5 กลุ่มมหาวิทยาลัยที่ร่วมสนองพระราชดำริ

16 กันยายน 2553

แผนแม่บท
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ
ระยะที่ 5 ปีที่ห้า (1 ตุลาคม 2554-30 กันยายน 2559)
สนองพระราชดำริโดย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
จ. นครราชสีมา

ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้ร่วมสนองพระราชดำริในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (อ.พ.สธ.) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 โดยคณาจารย์จากมหาวิทยาลัย ฯ ได้ร่วมเป็นคณะปฏิบัติงานวิทยากร ในพื้นที่โครงการสร้างป่าตามแนวพระราชดำริและป่าพันธุกรรมพืช พื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน โดยดำเนินการสำรวจพรรณไม้ภายใต้โครงการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของพรรณไม้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 ได้เพิ่มพื้นที่ในบริเวณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เพื่อศึกษาความหลากหลายของพรรณไม้ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ยังคงสภาพป่า และกำลังฟื้นสภาพจากการเคยเป็นป่าเสื่อมโทรม ที่ถูกบุกรุกทำลายมาก่อนที่มหาวิทยาลัยได้เข้ามาใช้ประโยชน์ ในพื้นที่นี้ มีพรรณไม้ที่เป็นตัวบ่งบอกให้ทราบว่าผืนป่าแห่งนี้เคยเป็นป่าเต็งรังมาก่อน คือพบไม้เต็ง (*Shorea obtusa* Wall.) และมีไม้รัง (*Shorea siamensis* Miq.) ขึ้นเป็นกลุ่ม และยังพบไม้พื้นล่างคือ ต้นปรัง (*Cycas siamensis* Miq.) และ ไม้เฟ็ก (*Vietnamosasa*) อันแสดงถึงลักษณะเฉพาะของป่าเต็งรัง

ในปี พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นการสานต่อพระราชปณิธานแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้ทำหนังสือขอพระราชทานพระราชวโรกาสขอสนองพระราชดำริในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ และได้รับพระราชนุญาตให้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ในปี พ.ศ. 2553 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้ดำเนินโครงการศึกษาความหลากหลายของพรรณไม้และทรัพยากรในบริเวณมหาวิทยาลัยต่อ โดยทำการสำรวจข้อมูลทรัพยากรเดิมที่มีอยู่แล้วให้สมบูรณ์ขึ้นและพบพรรณพืช 81 วงศ์ 195 สกุล 421 ชนิดขึ้นในป่าชนิดต่างๆ ได้แก่ ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าผสมผลัดใบ และป่าทุ่งหญ้า และเพิ่มโครงการจัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์พืช ในการอนุรักษ์และพัฒนาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัยและเผยแพร่ จัดทำฐานข้อมูลของพรรณพืช พันธุ์สัตว์และทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ประจำท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การแบ่งเขตในการอนุรักษ์ ส่งเสริมการใช้สวนพฤกษศาสตร์ เป็นสื่อการเรียนการสอน บริการวิชาการด้านพฤกษศาสตร์ ให้ความรู้แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป ทำให้เกิดจิตสำนึก รัก หวงแหน ตระหนักในคุณค่าของพฤกษชาติของประเทศไทย

ซึ่งกิจกรรมทั้งหลายเหล่านี้ได้อยู่ภายใต้กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กรอบการใช้ประโยชน์ และกรอบการสร้างจิตสำนึก ของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

นอกจากนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเข้าสำรวจทรัพยากรทางกายภาพและชีวภาพ ในพื้นที่ปกปักพันธุกรรมพืชเขื่อนน้ำพุง จ. สกลนคร โดยเขื่อนน้ำพุง เป็นเขื่อนหินทิ้ง แห่งแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความยาว 1,732 เมตร สูง 40 เมตร ผลิตกระแสไฟฟ้าแจกจ่ายให้ประชาชนในเขตจังหวัดสกลนครและนครพนม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเปิดเขื่อนน้ำพุงเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2508 พื้นที่ปกปักพันธุกรรมพืชเขื่อนน้ำพุง จ.สกลนคร เป็นบริเวณที่เคยมีการบุกรุกน้อยมาก จึงคาดว่าจะมีความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพอยู่มาก ซึ่งควรค่าแก่การอนุรักษ์ การจัดการ และใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจหรือสุขภาพของชุมชนและสังคมส่วนรวมได้อย่างดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่ออนุรักษ์พันธุกรรมพืชและความหลากหลายทางชีวภาพ สนองพระราชดำริในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
2. เพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืชท้องถิ่นในเขตมหาวิทยาลัย โรงเรียน วัด โบราณสถาน ป่าชุมชน และพัฒนาเป็นศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืชและทรัพยากรธรรมชาติ
3. เพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช สัตว์ จุลินทรีย์และทรัพยากรอื่นๆ ในเขตพื้นที่เขื่อนน้ำพุง จ.สกลนคร การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
4. เพื่อจัดตั้งและดำเนินการสวนพฤกษศาสตร์ชุมชนมหาวิทยาลัยให้เป็นแหล่งรวบรวม และอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
5. เพื่อศึกษา วิจัย และพัฒนาการใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ ของพรรณพืช พันธุ์สัตว์ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ
6. เพื่อสนับสนุนทางวิชาการแก่สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนโดยรอบมหาวิทยาลัย

สถานที่ดำเนินการ

1. พื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จ. นครราชสีมา เนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ โรงเรียน วัด และป่าชุมชน ในพื้นที่รัศมี 50 กิโลเมตรโดยรอบมหาวิทยาลัย
2. พื้นที่ปกป้องพันธุกรรมพืชในเขตเขื่อนน้ำพุง จ. สกลนคร ร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. การอบรมการเรียนรู้ทรัพยากร

1.1 กิจกรรมที่ 1: กิจกรรมปกป้องพันธุ์กรรมพืช

ลักษณะของกิจกรรม

1.1 การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ การสำรวจและทำรหัสประจำต้นของพรรณไม้ต่างๆ การศึกษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่ป่าปกป้องพันธุ์กรรมพืชเขื่อนน้ำพุง จ.สกลนคร ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

1.2 การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ การสำรวจและทำรหัสประจำต้นของพรรณไม้ต่างๆ การศึกษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่ป่าของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีและพื้นที่โดยรอบ

หน่วยงานฯ ที่มีการดำเนินงานในกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช ได้แก่

ลำดับที่	โครงการ/งานวิจัย/ กิจกรรม เรื่อง	พื้นที่เป้าหมาย	งบประมาณดำเนินงาน (ล้านบาท)										หมายเหตุ
			2555		2556		2557		2558		2559		
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	
1	การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรอื่นๆ	เขื่อนน้ำพุง จ. สกลนคร	4.5	ข้อมูลทางชีวภาพ ภายภาพ และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	1.35	ศึกษาเพิ่มเติม	1.35	ติดตามการเปลี่ยนแปลง	0.2	ติดตามการเปลี่ยนแปลง	0.2	ติดตามการเปลี่ยนแปลง	ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่
2	การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรอื่นๆ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และใกล้เคียง	0.1	ข้อมูลทางชีวภาพ ภายภาพ และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	0.1	ติดตามการเปลี่ยนแปลง	0.1	ติดตามการเปลี่ยนแปลง	0.1	ติดตามการเปลี่ยนแปลง	0.1	ติดตามการเปลี่ยนแปลง	คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย
รวม			4.6		1.45		1.45		0.3		0.3		

1.2 กิจกรรมที่ 2: กิจกรรมสำรวจและเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช

ลักษณะกิจกรรม

2.1 สำรวจและเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืชทั้งในมหาวิทยาลัยและพื้นที่โดยรอบรัศมี 50 กม. ที่จะถูกพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เป็นพืชหายาก หรือพืชประจำถิ่น ในรูปแบบของต้น กิ่ง เมล็ด ตัวอย่างแห้ง และตัวอย่างดอง เพื่อเอาไว้ใช้ในการศึกษาและขยายพันธุ์

2.2 สำรวจและเก็บรวบรวมทรัพยากรชีวภาพอื่น เช่น แบคทีเรียในดิน

2.3 การสำรวจภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นในพื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัยรัศมี 50 กม.

หน่วยงานฯ ที่มีการดำเนินงานในกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช ได้แก่

ลำดับที่	โครงการ/ งานวิจัย/ กิจกรรม เรื่อง	พื้นที่ เป้าหมาย	งบประมาณดำเนินงาน (ล้านบาท)										หมายเหตุ
			2555		2556		2557		2558		2559		
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	
1	สำรวจและ เก็บรวบรวม พันธุกรรมพืช สัตว์ จุลินทรีย์	มทส. และ พื้นที่รัศมี 50 กม.	0.3	รวบรวม พันธุกรรม	0.3	รวบรวม พันธุกรรม	0.3	รวบรวม พันธุกรรม	0.3	รวบรวม พันธุกรรม	0.1	รวบรวม พันธุกรรม	
2	สำรวจและ เก็บรวบรวม ทรัพยากร ชีวภาพอื่นๆ	มทส. และ พื้นที่รัศมี 50 กม.	0.1	รวบรวม พันธุกรรม	0.1	รวบรวม พันธุกรรม	0.1	รวบรวม พันธุกรรม	0.1	รวบรวม พันธุกรรม	0.1	รวบรวม พันธุกรรม	
3	การสำรวจภูมิ ปัญญาและ วัฒนธรรม ท้องถิ่น	มทส. และ พื้นที่รัศมี 50 กม.	0.1	รวบรวม	0.1	รวบรวม	0.1	รวบรวม	0.1	รวบรวม	0.1	รวบรวม	
รวม			0.5		0.5		0.5		0.5		0.3		

1.3 กิจกรรมที่ 3: กิจกรรมปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืช

ลักษณะกิจกรรม

3.1 จัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์ชุมชนมหาวิทยาลัย จากผลการสำรวจและศึกษาฐานทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ภายในบริเวณมหาวิทยาลัย พบพืชที่เป็นไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และไม้ล้มลุก จำนวน 81 วงศ์ พรรณพืชจำนวนไม่น้อยกว่า 50 วงศ์จะนำมาปลูกรวมกันในสวนพฤกษศาสตร์ชุมชนมหาวิทยาลัย เพื่อความสะดวกต่อการศึกษา การเรียนรู้ และการดูแลรักษา ทั้งนี้สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ที่อยู่ตามธรรมชาติเดิมได้ด้วย

3.2 เพาะและขยายพันธุ์พรรณไม้ที่หายากไม้ประจำถิ่น พืชสมุนไพร พืชหนาม พืชสี และพืชอาหาร โดยการเพาะเลี้ยงในเรือนเพาะชำ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และนำออกปลูกในพื้นที่ธรรมชาติ

หน่วยงานฯ ที่มีการดำเนินงานในกิจกรรมที่ 3 กิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืช ได้แก่

ลำดับที่	โครงการ/ งานวิจัย/กิจกรรม เรื่อง	พื้นที่ เป้าหมาย	งบประมาณดำเนินงาน (ล้านบาท)										หมายเหตุ
			2555		2556		2557		2558		2559		
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	
1	จัดตั้งสวน พฤกษศาสตร์ ชุมชน	มทส.	0.6	ปลูกจัดและ แสดงพันธุ์	0.6	ปลูกและจัด แสดงพันธุ์ พืช	0.3	รวบรวมปลูก พืชและดูแล	0.3	รวบรวมปลูก พืชและดูแล	0.3	รวบรวม ปลูกพืชและ ดูแล	เทคโนโลยี ธานี
2	ขยายพันธุ์และ การปลูกเลี้ยงพืช อาหาร พืชสีและ พืชสมุนไพรที่ น่าสนใจ	มทส.และ พื้นที่รัศมี 50 กม.	-	-	-	จำนวน 10 ชนิด	0.3	จำนวน 10 ชนิด	0.3	จำนวน 10 ชนิด	-	-	ผศ.ดร.เรณู จำเลิศ
3	การเพาะเลี้ยง เนื้อเยื่อพืช สมุนไพร พืชหา ยากหรือใกล้สูญ พันธุ์	มทส.และ พื้นที่รัศมี 50 กม.	-	-	0.3	ปีละ 2 ชนิด	0.3	ปีละ 2 ชนิด	0.3	ปีละ 2 ชนิด	0.3	ปีละ 2 ชนิด	
รวม			0.6		0.9		0.9		0.9		0.6		

2. กรอบการใช้ประโยชน์

2.1 กิจกรรมที่ 4: กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช

ลักษณะกิจกรรม

4.1 ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืชโดยการพัฒนาเส้นทางศึกษาธรรมชาติเพื่อการเรียนรู้ในเขตพื้นที่มหาวิทยาลัยและใกล้เคียง

4.2 ศึกษาดีเอ็นเอเครื่องหมาย ทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอ (DNA fingerprint) ของพืชอาหาร พืชสมุนไพร และพืชที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์

4.3 ศึกษาลักษณะชีววิทยา สัณฐานวิทยา สรีรวิทยา ชีวเคมี และนิเวศวิทยาของพืชผักพื้นเมือง สมุนไพร พืชที่หายาก และพืชประจำถิ่นที่มีศักยภาพในการพัฒนา

4.4 ศึกษาคุณค่าทางโภชนาการ ฤทธิ์ทางยา และปรับปรุงผลิตภัณฑ์ของพืชผักพื้นเมืองเพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่ม และใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมสุขภาพ ความงาม และประยุกต์ใช้ในการเกษตร

4.5 การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชหายาก หรือใกล้สูญพันธุ์ หรือพืชที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์

4.6 ศึกษาการตรวจสอบฤทธิ์ทางยาของพืชสมุนไพรต่อการหดตัวของมดลูก

4.7 ศึกษาผลของสารสกัดจากพืชสมุนไพรต่อการทำงานของเอนไซม์อะเซทิลโคลีนเอสเตอเรส ไลเปส อะไมเลส และกลูโคซิเดส

หน่วยงานฯ ที่มีการดำเนินงานในกิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช ได้แก่

ลำดับที่	โครงการ/งานวิจัย/ กิจกรรม เรื่อง	พื้นที่ เป้าหมาย	งบประมาณดำเนินงาน (ล้านบาท)										หมายเหตุ
			2555		2556		2557		2558		2559		
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	
1	ลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ของพืช	มทส. และ พื้นที่รัศมี 50 กม.	-	-	0.6	ปีละ 2 ชนิด	0.6	ปีละ 2 ชนิด	0.6	ปีละ 2 ชนิด	0.6	ปีละ 2 ชนิด	
2	การศึกษาลักษณะ ทางชีววิทยาและ นิเวศวิทยาของพืช	มทส. และ พื้นที่รัศมี 50 กม.	0.1	พืช 5 ชนิด	0.1	พืช 5 ชนิด	0.1	พืช 5 ชนิด	0.1	พืช 5 ชนิด	0.1	พืช 5 ชนิด	
3	ศึกษาการใช้ ประโยชน์และ ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ของพืชในด้าน ต่างๆ	มทส. และ พื้นที่รัศมี 50 กม.	0.5	พืช 5 ชนิด	0.5	พืช 5 ชนิด	0.5	พืช 5 ชนิด	0.5	พืช 5 ชนิด	0.5	พืช 5 ชนิด	
4	การตรวจสอบฤทธิ์ ทางยาของพืช สมุนไพรต่อการหดตัว ของมดลูก	มทส. และ พื้นที่รัศมี 50 กม.	0.3	ปีละ 3 ชนิด	0.3	ปีละ 3 ชนิด	0.3	ปีละ 3 ชนิด	0.3	ปีละ 3 ชนิด	0.3	ปีละ 3 ชนิด	

หน่วยงานฯ ที่มีการดำเนินงานในกิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช ได้แก่ (ต่อ)

ลำดับที่	โครงการ/งานวิจัย/ กิจกรรม เรื่อง	พื้นที่ เป้าหมาย	งบประมาณดำเนินงาน (ล้านบาท)										หมายเหตุ
			2555		2556		2557		2558		2559		
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	
5	ผลของพืชสมุนไพรต่อ การทำงานของเอนไซม์ ต่างๆ	มทส. และ พื้นที่รัศมี 50 กม.	0.6	ปีละ 6 ชนิด	0.6	ปีละ 6 ชนิด	0.6	ปีละ 6 ชนิด	0.6	ปีละ 6 ชนิด	0.6	ปีละ 6 ชนิด	
6	ศึกษาการใช้ประโยชน์ จากพืชอาหาร พืชสี และพืชสมุนไพร ที่ น่าสนใจเพื่อการอนุรักษ์ และการผลิตในเชิง พาณิชย์	มทส. และ พื้นที่รัศมี 50 กม.	-	-	-	-	0.8	จำนวน 5 ชนิด	0.8	จำนวน 5 ชนิด	0.8	จำนวน 5 ชนิด	ผศ.ดร.เรณู จำเลิศ
7	ศึกษาการเพาะเลี้ยง แมลงศัตรูธรรมชาติ แมลง ศีเสื้อ และ หึ่งห้อย	เขื่อนน้ำพุง	-	-	-	-	-	-	1.0	จำนวน 4 ชนิด	1.0	จำนวน 4 ชนิด	
รวม			1.5		2.1		2.9		3.9		3.9		

2.2 กิจกรรมที่ 5: กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพรรณพืช

ลักษณะกิจกรรม

5.1 จัดระบบการรวบรวมข้อมูลพันธุกรรมพืชในรูปแบบและสื่อต่างๆ ที่สะดวกต่อการสืบค้นและนำไปใช้ประโยชน์ ด้านการบริหารจัดการอนุรักษ์ ขยายพันธุ์ สะดวกต่อการเรียนรู้ การต่อยอดศึกษาวิจัย เพื่อใช้ประโยชน์ด้านที่อยู่อาศัย อาหาร สมุนไพร เช่น ในรูปแบบของพิพิธภัณฑ์ แสดงตัวอย่างพรรณไม้, Geographic Information System (GIS), ฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาพื้นบ้าน

หน่วยงานฯ ที่มีการดำเนินงานในกิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธกรรมพีช ได้แก่

ลำดับที่	โครงการ/ งานวิจัย/ กิจกรรม เรื่อง	พื้นที่ เป้าหมาย	งบประมาณดำเนินงาน (ล้านบาท)										หมายเหตุ
			2555		2556		2557		2558		2559		
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	
1	ศูนย์ข้อมูล พันธกรรม พีช	มทส.	0.28	จัดตั้งศูนย์	0.1	ปรับปรุง ฐานข้อมูล	0.1	ปรับปรุง ฐานข้อมูล	0.1	ปรับปรุง ฐานข้อมูล	0.1	ปรับปรุง ฐานข้อมูล	
รวม			0.28		0.1		0.1		0.1		0.1		

3. กรอบการสร้างจิตสำนึก

3.1 กิจกรรมที่ 7: กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

7.1 จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา พิพิธภัณฑ์พืช และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน

3.2 กิจกรรมที่ 8: กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ลักษณะกิจกรรม

8.1 สนับสนุนการสร้างอาสาสมัครปกป้องรักษาพันธุกรรมพืชในระดับหมู่บ้าน ที่อยู่ใกล้เคียงกับพื้นที่ป่าปกป้องพันธุกรรมพืชเขื่อนน้ำพุง จ.สกลนคร

8.2 ฝึกอบรมนักพฤกษศาสตร์ท้องถิ่นให้กับนักเรียนและเยาวชนที่อยู่ใกล้เคียงกับพื้นที่ป่าปกป้องพันธุกรรมพืชเขื่อนน้ำพุง จ.สกลนคร

8.3 ฝึกอบรมนักพฤกษศาสตร์ท้องถิ่นให้กับนักเรียนและเยาวชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

8.4 พัฒนาเส้นทางศึกษาธรรมชาติเพื่อการเรียนรู้ในเขตพื้นที่มหาวิทยาลัยและใกล้เคียง

8.5 จัดทำเอกสารเผยแพร่ หนังสือหรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยดำเนินการเป็นเครือข่ายกับศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช สวนจิตรลดา พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา อพ.สธ. และหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ

8.6 ให้คำปรึกษาทางวิชาการด้านพฤกษศาสตร์ในงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ตามความต้องการของโรงเรียน สำหรับโรงเรียนในพื้นที่รัศมี 50 กิโลเมตร รอบมหาวิทยาลัย เช่น การวางแผนการศึกษารวบรวมพันธุกรรมพืช การจัดที่เก็บรวบรวมพรรณไม้แห้ง พรรณไม้ดอง การจำแนกวงศ์

8.7 การจัดแสดงผลงานการศึกษาวิจัยกิจกรรมของโครงการ และนิทรรศการความรู้

8.8 สนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมการปลูกต้นไม้ของนักศึกษา

8.9 ร่วมกิจกรรมในงานวันเกษตรสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่จัดขึ้นทุกปี

8.10 เป็นสมาชิกชมรมคณะปฏิบัติการงานวิทยากรอพ.สธ.

หน่วยงานฯ ที่มีการดำเนินงานในกิจกรรมที่ 7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ได้แก่

ลำดับที่	โครงการ/ งานวิจัย/ กิจกรรม เรื่อง	พื้นที่ เป้าหมาย	งบประมาณดำเนินงาน (ล้านบาท)										หมายเหตุ
			2555		2556		2557		2558		2559		
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	
1	พิพิธภัณฑ์ ธรรมชาติ วิทยาและภูมิ ปัญญา ท้องถิ่น	มทส.	0.3	เก็บ รวบรวม และจัด แสดง	0.1	รวบรวม และจัด นิทรรศการ	0.1	รวบรวม และจัด นิทรรศการ	0.1	รวบรวม และจัด นิทรรศการ	0.1	รวบรวม และจัด นิทรรศการ	เทคโนโลยี
2	พิพิธภัณฑ์ พืช	มทส.	0.1	เก็บ รวบรวม และจัด แสดง	0.1	เก็บ รวบรวม และจัด แสดง	0.1	เก็บ รวบรวม และจัด แสดง	0.1	เก็บ รวบรวม และจัด แสดง	0.1	เก็บ รวบรวม และจัด แสดง	เทคโนโลยี
รวม			0.4		0.2		0.2		0.2		0.2		

หน่วยงานฯ ที่มีการดำเนินงานในกิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ได้แก่

ลำดับ ที่	โครงการ/งานวิจัย/ กิจกรรม เรื่อง	พื้นที่ เป้าหมาย	งบประมาณดำเนินงาน (บาท)										หมายเหตุ
			2555		2556		2557		2558		2559		
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	
1	อบรมอาสาสมัคร ปกป้องรักษา พันธุกรรมพืชใน ระดับหมู่บ้าน	เขื่อนน้ำพุง จ.สกลนคร	0.1	อาสาสมัคร 30 คน	0.1	อาสาสมัคร 30 คน	0.1	อาสาสมัคร 30 คน	0.1	อาสาสมัคร 30 คน	0.1	อาสาสมัคร 30 คน	ร่วมกับการ ไฟฟ้าฯ และ กรมอุทยาน ฯ
2	ฝึกอบรมนัก พฤกษศาสตร์ ท้องถิ่น	เขื่อนน้ำพุง จ.สกลนคร	0.1	นัก พฤกษศาส ตร์ท้องถิ่น 30 คน	0.1	นัก พฤกษศาส ตร์ ท้องถิ่น 30 คน	0.1	นัก พฤกษศาส ตร์ ท้องถิ่น 30 คน	0.1	นัก พฤกษศาส ตร์ ท้องถิ่น 30 คน	0.1	นัก พฤกษศาส ตร์ ท้องถิ่น 30 คน	ร่วมกับ โครงการ
3	ฝึกอบรมนัก พฤกษศาสตร์ ท้องถิ่น	โรงเรียน รอบ มหาวิทยาลัย และ ใกล้เคียง	0.1	นัก พฤกษศาส ตร์ท้องถิ่น 30 คน	0.1	นัก พฤกษศาส ตร์ ท้องถิ่น 30 คน	0.1	นัก พฤกษศาส ตร์ ท้องถิ่น 30 คน	0.1	นัก พฤกษศาส ตร์ ท้องถิ่น 30 คน	0.1	นัก พฤกษศาส ตร์ ท้องถิ่น 30 คน	ร่วมกับ สพฐ.
4	นำพืชคืนสู่ป่าและ กระจาย สู่มวลชนผู้สนใจ	มทส. และ พื้นที่รัศมี 50 กม.	-	-	0.3	อย่างน้อย 5 ชนิด ชนิดละ 500 ต้น	0.3	อย่างน้อย 5 ชนิด ชนิดละ 500 ต้น	0.3	อย่างน้อย 5 ชนิด ชนิด ละ 500 ต้น	0.3	อย่างน้อย 5 ชนิด ชนิด ละ 500 ต้น	ผศ.ดร.เรณู ข้าเลิศ

5	ทำหนังสือและ สิ่งพิมพ์	มทส. และ โกสัเคียง	0.3	ได้หนังสือ และสิ่งพิมพ์	0.2	ได้หนังสือ และสิ่งพิมพ์	0.2	ได้หนังสือ และสิ่งพิมพ์	0.2	ได้หนังสือ และสิ่งพิมพ์	0.2	ได้หนังสือ และสิ่งพิมพ์	
6	จัดนิทรรศการ	มทส. และ โกสัเคียง	0.3	ได้ร่วมจัด นิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ ข้อมูล	0.5	ได้ร่วมจัด นิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ ข้อมูล	0.3	ได้ร่วมจัด นิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ ข้อมูล	0.5	ได้ร่วมจัด นิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ ข้อมูล	0.3	ได้ร่วมจัด นิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ ข้อมูล	
7	ให้คำปรึกษาด้าน สวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียน	มทส. และ โกสัเคียง	0.1	10 โรงเรียน	0.1	10 โรงเรียน	0.1	10 โรงเรียน	0.1	10 โรงเรียน	0.1	10 โรงเรียน	
8	สนับสนุนและ ส่งเสริมกิจกรรม การปลูกต้นไม้ของ นักศึกษา	มทส. และ โกสัเคียง	0.1	ได้ร่วมปลูก ต้นไม้	0.1	ได้ร่วมปลูก ต้นไม้	0.1	ได้ร่วมปลูก ต้นไม้	0.1	ได้ร่วมปลูก ต้นไม้	0.1	ได้ร่วมปลูก ต้นไม้	งบประมาณ มหาวิทยาลัย
9	ร่วมกิจกรรมใน งานวันเกษตรสร นารี มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี	มทส. และ โกสัเคียง											
รวม			1.1		1.5		1.3		1.5		1.3		

เป้าหมาย

1. ได้แหล่งปลูกพันธุ์กรรมพืช เชื้อนน้ำพุ จ.สกลนคร และฐานข้อมูลของพันธุ์กรรมพืชในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ได้แหล่งปลูกพันธุ์กรรมพืชมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และฐานข้อมูลของพันธุ์กรรมพืชในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
2. ได้ฐานข้อมูลพันธุ์กรรมพืชและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
3. ปลูกสร้างจิตสำนึกและให้บริการวิชาการแก่ชุมชน นักเรียน นักศึกษา เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลโบราณสถาน นักท่องเที่ยว ให้ช่วยกันอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และทราบเกี่ยวกับโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช

ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ ตุลาคม 2554- กันยายน 2559

งบประมาณแบ่งตามกิจกรรม

กิจกรรม	งบประมาณแยกตามปีงบประมาณ (ล้านบาท)				
	2555	2556	2557	2558	2559
1.กิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช	4.6	1.45	1.45	0.3	0.3
2.กิจกรรมสำรวจและเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช	0.5	0.5	0.5	0.5	0.3
3. กิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืช -สวนพฤกษศาสตร์ชุมชน มหาวิทยาลัย	0.6	0.9	0.9	0.9	0.6
4.กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช	1.5	2.1	2.9	3.9	3.9
5.กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพรรณพืช	0.28	0.1	0.1	0.1	0.1
6. กิจกรรมวางแผนพัฒนาพรรณพืช	-	-	-	-	-
7.กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช	0.4	0.2	0.2	0.2	0.2
8.กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช	1.1	1.5	1.3	1.5	1.3
รวม	8.98	6.75	7.35	7.4	6.7

รวมทั้งหมด 37.18 ล้านบาท (สามสิบเจ็ดล้านบาทหนึ่งแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)

กำหนดการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ.-มทส. (อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง)

ปีงบประมาณ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
ปี 2555	เดือนมกราคม เวลา 10.00-12.00 น.	เดือนสิงหาคม เวลา 10.00-12.00 น.
ปี 2556	เดือนมกราคม เวลา 10.00-12.00 น.	เดือนสิงหาคม เวลา 10.00-12.00 น.
ปี 2557	เดือนมกราคม เวลา 10.00-12.00 น.	เดือนสิงหาคม เวลา 10.00-12.00 น.
ปี 2558	เดือนมกราคม เวลา 10.00-12.00 น.	เดือนสิงหาคม เวลา 10.00-12.00 น.
ปี 2559	เดือนมกราคม เวลา 10.00-12.00 น.	เดือนสิงหาคม เวลา 10.00-12.00 น.

คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรม

1. คณะกรรมการดำเนินการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

2. สำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

คณะกรรมการดำเนินการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (อพ.สธ.-มทส.) ประกาศที่ อพ.สธ. 10/2552 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2552

1. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	ประธานกรรมการ
2. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	รองประธานกรรมการ
3. เลขาธิการคณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ	รองประธานกรรมการ
4. คณบดีสำนักวิชาวิทยาศาสตร์	กรรมการ
5. ผู้อำนวยการเทคโนโลยี	กรรมการ
6. หัวหน้าส่วนอาคารและสถานที่	กรรมการ
7. อ.ดร. พงศ์เทพ สุวรรณวารี	กรรมการ
8. อ.ดร. ราเชนทร์ โกศลวิตร	กรรมการ
9. ผศ. ภก. ดร. เกียรติศักดิ์ เอี่ยมเก็บ	กรรมการ
10. อ.ดร. พอล เจ โกรติ	กรรมการ
11. ผศ.ดร. สุวิทย์ อ่องสมหวัง	กรรมการ
12. ผศ.ดร. ตัญญา สราภิรมย์	กรรมการ
13. ผศ.ดร. หัสไชย บุญจุง	กรรมการ
14. ผศ.ดร. เรณู ขำเลิศ	กรรมการ
15. อ.ดร. อัจจรรย์ สุขธีรวง	กรรมการ

16. ผศ. สติตโชค โพธิ์สะอาด	กรรมการ
17. หัวหน้าสาขาวิชาชีววิทยา	กรรมการและเลขานุการ
18. ผศ.ดร. หนูเดือน เมืองแสน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
19. หัวหน้าโครงการศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

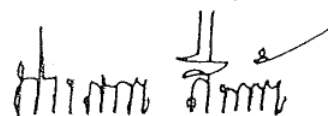
หน่วยประสานงานกิจกรรม

โครงการศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน

เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

111 ถนนมหาวิทยาลัย ต.สุรนารี อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

โทร 044 22-4819

(ศาสตราจารย์ ดร. ประสาท สืบคำ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี